

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики і перекладу
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ТА ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність	014.09 – «Середня освіта (Інформатика)»
Назва освітньої програми	«Інформатика та програмування»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри педагогіки та психології, д.п.н., професор Єрмакова Світлана Станіславівна	+380982101888	ermakovasvitlana2011@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Нові завдання, поставлені перед вищою школою, вимагають пошуку шляхів вдосконалення навчального процесу у вищих закладах освіти. Перехід до реалізації нової парадигми вищої освіти означає оновлення всіх її сторін: змісту, форм організації, методів і засобів навчання, а найважливіше – підготовки науково-педагогічних працівників. Навчальна дисципліна «Педагогіка та етика професійної діяльності» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної та прикладної професійної підготовки фахівців, їхньої готовності до викладацької діяльності, зокрема: опанування системою знань про закономірності освітнього процесу, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; основи управління педагогічним процесом у навчальному закладі; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи, розвиток професійно-педагогічних умінь.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та етика професійної діяльності» є забезпечення здобувачів магістерського рівня вищої освіти теоретичними знаннями і практичними навичками вирішення складних фахових завдань (практичних та дослідницьких), формування здатності впливати на індивідуальні та соціально-психологічні явища вищої школи.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивченню даної дисципліни передують вивчення предметів першого (бакалаврського) освітнього рівня. Для вивчення даного курсу здобувачам необхідні знання з дисциплін: філософія, загальна психологія та ін.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗКЗ	Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт
ЗК7	Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати
Фахові компетентності	
ФКЗ	Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя
ФК5	Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку
ФК6	Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу
ФК7	Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища
ФК8	Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності
Предметні компетентності	
ПКЗ	Здатність визначати специфіку викладання інформатики у профільній школі, розв'язувати задачі шкільного курсу інформатики різних профілів та вибіркового модулю, виявляти готовність до організації навчального процесу з інформатики у профільних класах
ПК4	Здатність розробляти діагностичний інструментарій та здійснювати діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих вмінь з інформатики у здобувачів освіти
ПК6	Здатність до організації і проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти з інформатики, їх самостійної і дослідницької роботи
Фахові програмні результати навчання	
РН3	Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість
РН6	Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження
РН8	Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя
РН10	Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності
РН11	Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу
РН12	Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища
РН13	Демонструє здатність діяти автономно і в команді
Предметні програмні результати навчання	

ПРН2	Демонструє теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей
ПРН3	Проявляє здатність до пошуку додаткової інформації, її самостійного опрацювання з метою поглиблення знань предметної області
ПРН4	Розуміє і визначає специфіку викладання інформатики у профільній школі, демонструє вміння організації навчального процесу з інформатики у профільних класах
ПРН5	Володіє вміннями розв'язку задач шкільного курсу інформатики різних профілів і вибіркового модулів, вміє аналізувати та оцінювати ефективність їх розв'язку
ПРН6	Вміє розробляти діагностичний інструментарій та проводити діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих умінь з інформатики у здобувачів освіти
ПРН8	Вміє розробляти інтегровані завдання та завдання прикладного характеру, використовувати у навчальному процесі

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	28/6	18/6	134/168	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Загалом	У тому числі			Загалом	У тому числі		
		Лекц.	Практ.	Сам.		Лекц.	Практ.	Сам.
Тема 1. Предмет, задачі і методи педагогіки та етики професійної діяльності. Суспільні вимоги до формування особистості фахівця з вищою освітою. Психологічні особливості професії викладача. Професіоналізм викладача.	62	10	6	46	62	2	2	58
Тема 2. Основні види діяльності педагога. Психологічні основи діяльності здобувачів. Психологічна характеристика навчально-професійної діяльності здобувачів.	62	10	6	46	62	2	2	58
Тема 3. Психологічні умови ефективності навчально-професійної діяльності здобувачів. Формування особистості фахівця. Міжособистісні взаємини здобувачів.	56	8	6	42	56	2	2	52
Загалом	180	28	18	134	180	6	6	168
Підсумковий контроль – екзамен								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ онлайн навчання на основі інформаційних систем Moodle або Google Classroom. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих в університеті комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ онлайн навчання на основі інформаційних систем Moodle або Google Classroom.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Предмет, задачі і методи педагогіки та етики професійної діяльності. Суспільні вимоги до формування особистості фахівця з вищою освітою. Психологічні особливості професії педагога. Професіоналізм викладача вищої школи. 1. Підготувати усне повідомлення на тему: «Етичні проблеми модернізації вищої освіти у XXI столітті». 2. Укласти перелік основних проблем питань дослідження педагогіки та етики професійної діяльності; проаналізувати шляхи та перспективи вирішення цих проблем. Зафіксувати результати у таблиці. 3. Підготувати у вигляді тез виступ перед здобувачами з приводу значення курсу «Педагогіка та етика професійної діяльності». 4. Виділити особливості визначення основних понять педагогіки та етики професійної діяльності. 5. Підготувати презентацію на тему: «Фахова компетентність – як підсумковий результат професійної підготовки здобувачів». 1. Укласти таблицю особливостей психологічних, фізіологічних і професійних вимог до освітянина та його діяльності. 2. Проаналізувати проблему професійної підготовки педагога та підготувати презентацію етапів професійної підготовки та перепідготовки освітян. 3. Підготувати усне повідомлення на тему «Педагогічний професіоналізм викладача: майстерність, культура, компетентність». 4. Підготувати есе на тему: «Ідеальна модель педагога». 5. Побудувати професіограму педагога.	62	58
Тема 2. Основні види діяльності педагога. Психологічні основи діяльності здобувачів. Психологічна характеристика навчально-професійної діяльності. 1. Побудувати формалізовану схему «Форми та види навчальної діяльності педагога». 2. Визначити напрями (шляхи) виховної роботи у вищому навчальному закладі. Результати зафіксувати у таблиці. 3. Підготувати презентацію на тему: «Лекція – як традиційний вид навчання у ВНЗ».	62	58

4. Розробити структуру практичного заняття з теми; «Шляхи формування колективу здобувачів». 5. Укласти таблицю інтерактивних методів навчання у ВНЗ та визначити психологічні основи їх використання. 6. Підготувати есе на тему: «Творчість у викладацькій діяльності». 1. Виділити основні моменти у розвитку психічних процесів здобувачів. Результати зафіксувати у таблиці. 2. Підготувати тези доповіді на тему: «Шляхи розвитку мислення у здобувачів». 3. Виділити особливості кожного з видів діяльності здобувача. Результати зафіксувати у таблиці: 4. Зобразити одну з форм діяльності здобувача у метафоричній формі. 5. Підготувати усне повідомлення на тему: «Мотивація навчально-професійної діяльності. Розвиток професійних мотивів самоосвіти і самовиховання». 6. Доведіть, що успішність навчальної діяльності значною мірою залежить від самоорганізації своєї роботи здобувачами.		
Тема 3. Психологічні умови ефективності навчально-професійної діяльності здобувачів. Психологічні основи формування особистості фахівця. Міжособистісні взаємини здобувачів 1. Побудувати формалізовану схему організації навчальної діяльності здобувачів. 2. Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Психогігієнічні особливості організації діяльності здобувачів». 3. Підготувати тези доповіді на тему: «Адаптація здобувачів до навчання в освітньому закладі». 4. Визначити загальні тенденції становлення особистості здобувача як майбутнього фахівця в умовах навчання у вищому навчальному закладі. 5. Підготувати есе на тему «Професійна спрямованість особистості здобувача». 6. Підготувати презентацію на тему «Розвинена «Я-концепція» як передумова самоактуалізації здобувача». 1. Підготувати усне повідомлення на тему: «Психологічні проблеми модернізації освіти у ХХІ столітті». 2. Укласти перелік основних проблем дослідження педагогіки та етики професійної діяльності; проаналізувати шляхи та перспективи вирішення цих проблем. Зафіксувати результати у таблиці. 3. Підготувати у вигляді тез виступ перед здобувачами з приводу значення курсу. 4. Виділити особливості визначення основних понять курсу. 5. Підготувати презентацію на тему: «Фахова компетентність – як підсумковий результат професійної підготовки здобувачів».	56	52
Загалом	180	168

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
Поточний контроль та тестування, які здійснюються у ході проведення практичних занять, консультацій та відпрацювань		50%
Підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення екзамену		50%
Методи діагностики знань (контролю)	Фронтальне опитування, тестові завдання, робота у групах, розв'язання практичних завдань, екзамену	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка результатів виконання тесту	20
Виконання індивідуальних завдань (дослідна робота здобувача)			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль – екзамен			50
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

«Відмінно» / «Зараховано» (А) – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вмє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на підсумковому контролі демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких виконував усі поставленні завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав завдання до самостійної роботи, проявляв активність у науково-дослідній роботі.

«Добре» / «Зараховано» (В) – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу на підсумковому контролі, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав завдання до самостійної роботи, проявляв активність і творчість у науково-дослідній роботі.

«Добре» / «Зараховано» (С) – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу на підсумковому контролі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи та активність у науково-дослідній роботі.

«Задовільно» / «Зараховано» (D) – від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на підсумковому контролі володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи.

«Задовільно» / «Зараховано» (E) – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на підсумковому контролі володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, виконав не всі завдання до самостійної роботи.

«Незадовільно з можливістю повторного складання» / «Не зараховано» (Fх) – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни» / «Не зараховано» (F) – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	Fх	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Єрмакова С. С. Педагогіка та етика професійної діяльності . Конспект лекцій. [методичні вказівки з курсу «Педагогіка та етика професійної діяльності» студентів усіх спеціальностей, денної та заочної форми навчання]. / С. С. Єрмакова. Одеса, ОДАБА, 2021. 32с.
2. Єрмакова С. С. Педагогіка та етика професійної діяльності . Конспект практик. [методичні вказівки з курсу «Педагогіка та етика професійної діяльності» для студентів усіх спеціальностей, денної та заочної форми навчання]. / С. С. Єрмакова. Одеса, ОДАБА, 2021. 32с.
3. Культура якості: інвестиційна привабливість ноосферної освіти:[колективна монографія]; авт. кол.: С. С. Єрмакова, Н. В. Кічук, Є. Р.Борінштейн, С. В. Осауленко, О. Б. Василенко, Л. В. Крimeць, І. А.Педько та ін. / за заг. ред. С. С. Єрмакової . – Одеса «ВМВ», 2021 – 242с.
4. Освіта майбутнього: стратегії навчання в умовах війни в Україні. 2024 // Селіванов С. В., Барабанчик О. В., Савчук А. О., Єрмакова С. С., Куліченко А. К Освіта майбутнього: стратегії навчання в умовах воєнного стану в Україні— Дніпро: Середняк Т. К., 2024, —218с.
5. Архітектоніка ноосферизації освіти: [колективний навчальний посібник]; авт. кол.: С. С. Єрмакова, А. В. Ковров А.В., С. О. Кровяков, Є. Р. Борінштейн, О. С. Іванова, А. В. Кічук, Ю. С. Крутий, І. А. Педько та ін. / за заг. ред. С. С. Єрмакової . – Одеса «ВМВ», 2022 – 192с.

Допоміжна

1. Коваленко О. Правові основи та реалізація закону України "Про вищу освіту" у вітчизняних університетах / Вища освіта України. 2016. № 4. С. 21- 26.
2. Козлакова Г. Регіональний університет як науково-освітнє середовище для підготовки лідерів вищої школи / Вища освіта України. 2016. № 4. С. 64-69.
3. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навчальний посібник. Х.: Смугаста типографія, 2015. 218 с.
4. Радул О. С. Історія вищої школи Європи (V ст. – середина XX ст.): монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2011. 536 с.
5. Регейло І. Н. Базелюк Стенфордська вища школа освіти: підготовка нового покоління фахівців ступеня PhD. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2016. Вип. 3-4. С. 90-98. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2016_3-4_19
6. Резнікова О.А., Разумова О.Г. Особливості розвитку професійної Я-концепції сучасного вчителя. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи. Зб. Наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2021, № 3(56) Т.1. С.161-171.
7. Резнікова О.А Теоретико-методологічні проблеми психології: лекційний курс та інструктивно- методичні матеріали: навчальний посібник для студентів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» / укладач: О.А. Резнікова. – Слов'янськ: ДВНЗ ДДПУ, 2018. – 175 с.
8. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця: монографія / Т.О.Дмитренко та ін. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2014. 424 с.

9. Романовська О. О., Романовська Ю. Ю., Романовський О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки XX– XXI століття. Кн. Особливості вищої освіти США кінця XX – початку XXI століття: навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 266 с.
10. Сисоєва С.О. Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навч. Посібник. Рівне, 2012. – 352 с.
11. Сокурянська Л. Г. Реформування вітчизняної вищої школи в оцінках учасників освітнього процесу / Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2016. Вип. 36. . 108-113. : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2016_36_19
12. Чернілевський Д.В. Педагогіка вищої школи. Підручник. К. Вінниця: Глобус-Прес, 2010.
13. Шевченко С. В. Михайленко Л. М., Добровольська Л. П., Каткова Т. А. Інноваційний науково-освітній простір вищої школи як умова інтелектуального розвитку студентів / Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія. 2016. Т. 21, Вип. 4. С. 212-221.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_psi_2016_21_4_26
14. Методичні рекомендації щодо організації та проведення педагогічної практики. Для студентів усіх спеціальностей. [Методичні рекомендації з педагогічної практики для студентів усіх спеціальностей, денної та заочної форми навчання]. / С. С. Єрмакова. Одеса, ОДАБА, 2021. 32с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>